

**Західноукраїнська організація
«Центр правничих ініціатив»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»**

29–30 січня 2021 р.

ЧАСТИНА I

**Львів
2021**

УДК 340.15(063)
П 68

Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 29–30 січня 2021 р. – Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2021. – Ч. 1. – 132 с.

Видається в авторській редакції. Оргкомітет конференції не завжди поділяє думки учасників.

УДК 340.15(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Грищенко О. П.

СУЧАСНІ ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ 7

Гулаткан Т. В.

ПОНЯТТЯ ПРАВ ЛЮДИНИ 10

Заклівенець М. О.

ВПЛИВ ІДЕЙ ДАВНЬОГРЕЦЬКИХ УЧЕНИХ НА
СТАНОВЛЕННЯ УЯВЛЕННЯ ПРО ПРАВО 13

Пилипишин П. Б.

РЕАЛІЗАЦІЯ РЕНЕСАНСНОГО ГУМАНІСТИЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ У ФІЛОСОФІЇ ПРАВА НОВОГО ЧАСУ 17

Плекан Ю. В.

СОЦІАЛЬНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ ТА ЇХ РОЛЬ У
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ПЕРІОД
ПАНДЕМІЇ 20

Суховерський М. Т.

ПОЗИТИВНА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ 24

Юркевич М. М

ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА
ЖІНКИ В ТУРЕЧЧИНІ 26

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Артьомова А. К.

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РЕФЕРЕНДУМУ 31

Колисан Д. О.

КОНСТИТУЦІЇ ПИЛИПА ОРЛИКА –
ПЕРША КОНСТИТУЦІЯ У СВІТІ 35

Лемчик В. С.

ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАННІСТЬ:
ЧИ ВІДБУЛОСЬ СКАСУВАННЯ НАСПРАВДІ? 38

Хмарук Т. В. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ РОЗГЛЯДУ ТА УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ.....	42
---	----

НАПРЯМ 3. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Буняк О. Ю., Звенигородський О. М. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ	46
--	----

Завгородня Т. І. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО	50
--	----

Ковальова С. С., Соколовська Н. Г. ГЕНЕЗИС ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ	54
--	----

Ковальова С. С., Філоненко В. В. ОСОБЛИВІСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ВБИВСТВО ПРИ ПЕРЕВИЩЕННЯ МЕЖ НЕОБХІДНОЇ ОБОРОНИ.....	59
---	----

Левченко А. С. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ПРОСТУПКУ ЯК ВИДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ	63
--	----

Макогін Н. О. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	65
---	----

Помаз Я. О. КОНТРОЛЬ ЗА ВЧИНЕННЯМ ЗЛОЧИНУ, ЯК ВИД НЕГЛАСНОЇ СЛІДЧОЇ (РОЗШУКОВОЇ) ДІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОТИДІЇ ЗБУТУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ	69
---	----

Чернієнко А. О. ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНОЇ СЛІДЧОЇ (РОЗШУКОВОЇ) ДІЇ ДО ПОСТАНОВЛЕННЯ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ	72
---	----

Шурда В. І. СМЕРТНА КАРА: ЗА ЧИ ПРОТИ?	75
--	----

Ярова Д. В. ФАКТИЧНА ПОМИЛКА ТА ЇЇ ВИДИ	78
---	----

НАПРЯМ 4. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Антюк В. І.

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАЧАТОЇ, АЛЕ ЩЕ НЕНАРОДЖЕНОЇ
ДИТИНИ В КОНТЕКСТІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ
ТА МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА 83

Балашова А. С.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ОСОБИСТИХ
НЕМАЙНОВИХ ПРАВ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ПРИВАТНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ 87

Барис А. О.

ГАРАНТІЇ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ
ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ 91

Гуйван П. Д.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЧАСОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ
ТЕМПОРАЛЬНОГО ЗМІСТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ 95

Майна Г. Є.

ВИНИКНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З ПУБЛІЧНОЇ
ОБЦЯНКИ ВИНАГОРОДИ ТА ПУБЛІЧНОЇ ОФЕРТИ:
СПІЛЬНІ ОЗНАКИ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ..... 99

Паньковець Т. В.

ДОГОВІР ТРАНСПОРТНОГО ЕКСПЕДИРУВАННЯ
ЯК САМОСТІЙНИЙ ВИД ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ:
ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ 102

Пекар А. О.

ПРАВОВА ПРИРОДА ДОМЕННИХ ІМЕН..... 106

Песік Я. В.

РОЗУМІННЯ ПРАВочИНІВ ЯК УСВІДОМЛЕНИХ ДІЙ ОСІБ 110

Семенова А. М.

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЕНСАЦІЇ
МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЮРИДИЧНІЙ ОСОБИ 113

Спесівцев Д. С.

КОНСТИТУТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ СУДОВИХ РІШЕНЬ,
УХВАЛЕНИХ У СПРАВАХ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ
ІЗ СУБ'ЄКТИВНИМИ ЦИВІЛЬНИМИ ПРАВАМИ
НА НЕРУХОМЕ МАЙНО ТА ІНТЕРЕСАМИ ЩОДО НЬОГО 116

Тимофєєва В. О.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА
В ІНШИХ ГАЛУЗЯХ ПРАВА 120

Яковлев Д. О.	
ВІДНЕСЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДО КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ЗА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИМ ДОГОВОРОМ.....	123
Яковлева Л. В.	
ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ДОГОВОРУ УПРАВЛІННЯ БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ.....	127

моральної шкоди, юридичній особі проблематично скористатись цим способом захисту своїх прав. Це зумовлюється низкою проблем, які потребують вирішення на законодавчому рівні.

Література:

1. Пушкіна О. В. Проблемні аспекти відшкодування моральної шкоди в Україні // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2019. – № 1. – С. 62–65.
 2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>.
 3. Про судову практику в справах про відшкодування моральної шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95>.
 4. Красицька Л. В. Проблемні питання компенсації моральної шкоди юридичній особі. Компенсація моральної шкоди юридичній особі в практиці Європейського суду з прав людини // Сучасні проблеми цивільного права та процесу. – Харків, «Право», 2017. – С. 269–274.
 5. Шигапова Е. Відшкодування моральної шкоди в Україні з урахуванням європейського досвіду // Підприємництво, господарство і право. – 2019. – № 5. – С. 83–87.
-

Спесівцев Д. С.

*кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

КОНСТИТУТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ СУДОВИХ РІШЕНЬ, УХВАЛЕНИХ У СПРАВАХ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ СУБ'ЄКТИВНИМИ ЦИВІЛЬНИМИ ПРАВАМИ НА НЕРУХОМО МАЙНО ТА ІНТЕРЕСАМИ ЩОДО НЬОГО

Конститутивність як властивість юридичних фактів визначає їх здатність спричиняти виникнення суб'єктивних цивільних прав, суб'єктивних цивільних обов'язків або цивільних правовідносин в цілому.

В доктрині цивільного права склалось два основних підходи до характеру впливу судового рішення на цивільно-правову реальність. Прихильники одного підходу наголошують на тому, що рішення суду не

наділене властивістю юридичного факту в цивільних правовідносинах, в той час як прихильники другого підходу навпаки відстоюють думку, що рішення суду може бути цивільно-правовим юридичним фактом.

Наприклад, М. О. Рожкова вказує на те, що в більшості випадків ухвалення судового рішення виступає в якості самостійного юридичного вчинку, спрямованого на захист прав одного з учасників цивільного правовідношення, юридична справа яких стала предметом судового розгляду [1, с. 356]. Здатність рішення суду виступати в окремих випадках юридичним фактом і спричиняти, зокрема, окреслені наслідки визнається і такими вченими як І. В. Андронов [2, с. 206], В. С. Ковальська [3, с. 138], О. Д. Кутателадзе [4, с. 136], В. В. Надьон [5, с. 50], Д. В. Роженко [6, с. 131], Л. Г. Талан [7, с. 80].

В якості противника окресленого підходу виступає С. М. Хорунжий. Вчений вказує на те, що судові рішення, безумовно, здійснює вплив на структуру і динаміку суспільних відносин, проте не як особливий юридичний факт, а як дія законної сили судового рішення. На переконання вченого, здійснюючи судовий захист суб'єктивного цивільного права, акт суду не набуває значення певного конститутивного елементу цивільного (матеріального) правовідношення, проте залишається актом правозастосування [8, с. 97].

Також Г. Г. Харченко будує свої міркування на протиставленні юридичного факту та акту правозастосування, зазначаючи, що рішення суду, не можуть бути підставами виникнення та припинення речового права саме у зв'язку з їх правозастосовним характером [9, с. 179].

На протигагу зазначеним позиціям вчених, які заперечують визнання за рішенням суду конститутивних властивостей необхідно навести такі аргументи.

Конститувність рішення суду у сфері відносин, що складаються з приводу нерухомості, може знаходити прояв, зокрема в механізмах первісного виникнення права власності на такі речі, адже саме в такому випадку відбувається власне виникнення, а не перехід суб'єктивного цивільного права. Цікавим в такому сенсі є рішення суду про визнання права власності. Аналізовану властивість судового акту можна проаналізувати в контексті двох юридичних моделей правовстановлення.

В якості першої необхідно взяти виникнення права власності на новостворене нерухоме майно. В сучасній судовій практиці позитивного вирішення одержало лише питання визнання права власності на новостворену нерухомість, що розташована на земельній ділянці, у випадку, якщо таку річ прийнято в експлуатацію. В такому разі незалежно від того, що стає перешкодою державної реєстрації права власності – невиконання замовником будівництва своїх обов'язків перед інвестором

або відмова суб'єкта реєстрації в її здійсненні, позов інвестора або особи, яка самостійно здійснила будівництво нерухомості про визнання права власності, може бути задоволений.

Однак, в такому разі необхідно пам'ятати, що як прийняття нерухомості до експлуатації, так і державна реєстрація права власності на неї, є лише процедурами, які встановлюють певні обставини, зокрема чи відповідає об'єкт будівництва запроєктованій моделі та чи існують на стороні заявника всі обставини для реєстрації його права власності. Водночас саме право виникає у особи на нерухомість з моменту її створення, тобто до його реєстрації. Реєстрація лише підтверджує цей факт.

В контексті предмету нашого дослідження це означає, що в окресленій ситуації об'єкт захисту, тобто суб'єктивне цивільне право на нерухоме майно, вже існує на момент, коли особа звертається з позовом до суду, наприклад, у випадку, коли замовник не оформляє передачу інвестору прав на створений і прийнятий в експлуатацію об'єкт. Тобто, в такому разі рішення суду про визнання права власності дійсно лише підтверджує існування такого права у інвестора.

В якості другої моделі необхідно взяти статтю 344 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), якою регламентується порядок набуття права власності, зокрема на нерухомість за набувальною давністю. Для прикладу необхідно взяти ситуацію, коли нерухомість не має власника, тобто є безхазяйною. Особа, яка відкрито і безперервно володіла нерухомістю протягом десяти років має право звернутись до суду з позовом про визнання її права власності на відповідний об'єкт (частина четверта статті 344 ЦК України) [10, ст. 344].

Аналіз зазначеного нормативного положення свідчить про те, що воно «включило» рішення суду в механізм первісного виникнення права власності. Проте, сутність такого рішення залишається спірною. З одного боку, без рішення суду у позивача відсутні докази існування права власності, однак, з іншого боку в такій ситуації можна стверджувати і про те, що суд лише встановлює наявність на стороні позивача обставин, визначених статтею 344 ЦК України і лише підтверджує існування у нього права власності за наявності таких обставин.

Однак, відповідаючи на порушене питання, необхідно враховувати те, що у випадку, якщо б у відповідного нерухомого майна був власник, тоді б його право власності припинилось лише зі вступом у силу рішення суду про визнання права власності на річ за набувачем. До того часу відповідній особі належала б вся повнота юридичної влади над відповідною річчю. Завершення десятирічного строку набувальної давності не припинило б таке право автоматично. Це дає привід стверджувати, що і у випадку, якщо за набувальною давністю

набувається право власності на безхазяйну нерухомість, до вступу в силу відповідного судового рішення набувач власником такого майна не є, адже в обох випадках реалізовується саме первісний спосіб набуття права власності.

Поряд із цим на підтвердження тези про те, що рішення суду може бути підставою для виникнення суб'єктивного цивільного права на нерухоме майно виступає такий правовий засіб як секвестр (зберігання предмету спору третьою особою), що визначається статтею 976 ЦК України, а також практика застосування цього положення, яка підтверджує виникнення у третьої особи на підставі рішення суду права володіння спірною нерухомістю (наприклад, ухвала Індустріального районного суду міста Дніпропетровська від 08 липня 2016 року у справі № 202/4350/16-ц) [11].

Підводячи підсумок під викладеним вище, необхідно визнати, що рішення суду в окремих випадках здатне не лише констатувати певні обставини правової реальності, зокрема належність певної речі, в тому числі нерухомої, особі на праві власності, однак також в окремих випадках здатне спричиняти юридичні наслідки у формі виникнення суб'єктивних цивільних прав. Про спричинення таких наслідків можна стверджувати, зокрема у випадку набуття законної сили рішенням суду про визнання за набувачем права власності на нерухомість за набувальною давністю, а також у випадку передачі за рішенням суду нерухомої речі, що є предметом спору, на зберігання третій особі. Ці ж випадки є свідченням використання позову не для захисту суб'єктивного цивільного права на нерухоме майно, а для виникнення такого права.

Література:

1. Рожкова М. А. Теории юридических фактов гражданского и процессуального права: понятия, классификации, основы взаимодействия: дис. ... докт. юрид. наук. Москва, 2010. 418 с.
2. Андронов І. В. Питання класифікації рішень суду в цивільному процесі України. *Університетські наук. записки*. 2006. № 3–4 (19–20). С. 204–207.
3. Ковальська В. С. Рішення суду як правозмінюючий та право-припиняючий юридичний факт у сімейному праві. *Університетські наук. записки*. 2013. № 1 (45). С. 133–139.
4. Кутателадзе О. Д. До питання про визначення підстав виникнення цивільних прав і обов'язків. *Університетські наук. записки*. 2005. № 3 (15). С. 133–136.
5. Надьон В. В. Рішення суду як підстава виникнення, зміни, припинення та поновлення суб'єктивного цивільного обов'язку

(теоретичний та практичний аспект). *Пробл. законності*. 2017. Харків, Вип. 139. С. 43–51.

6. Роженко Д. В. Щодо поняття та класифікації судових рішень, ухвалених у письмовому провадженні. *Наукові праці МАУП*. 2013. Вип. 3 (38). С. 127–132.

7. Талан Л. Г. До питання про сутність судового рішення в цивільному й господарському судочинстві. *Проблеми законності*. Харків, 2009. Вип. 103. С. 75–81.

8. Хорунжий С. Н. Юридические факты и решение суда с точки зрения защиты субъективного гражданского права и охраняемого законом интереса. *Вестник ВГУ. Серия Право*. С. 87–97.

9. Харченко Г. Г. Акти суб'єктів владних повноважень як підстави виникнення та припинення речових прав. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2013. № 2. С. 176–180.

10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відом. Верхов. Ради України*. 2003. №№ 40–44. Ст. 356 (із змінами).

11. Ухвала Індустріального районного суду міста Дніпропетровська від 08.07.2016 р., судова справа № 202/4350/16-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62226890> (дата звернення: 20.01.2021).

Тимофєєва В. О.
студентка II курсу

*Донецький юридичний інститут
Міністерства внутрішніх справ України
м. Маріуполь, Донецька область, Україна*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА В ІНШИХ ГАЛУЗЯХ ПРАВА

Цивільно-правові норми займають особливе місце в системі норм комплексного законодавства, що утворює певні проблеми співвідношення цивільного права України з іншими галузями права. Зокрема, ця проблема існує щодо співвідношення цивільного та господарського права. З моменту набрання чинності Цивільного та Господарського кодексів України точиться гостра дискусія між вченими щодо доцільності існування в правовій системі нашої держави двох кодексів, предмети правового регулювання яких значною мірою збігаються.

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

29–30 січня 2021 р.

м. Львів

Частина I

Видавник – Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив»

Адреса для кореспонденції: м. Львів, а/с 6153, 79000

Електронна пошта: office@wcenter.org.ua

Офіційний вебсайт: www.wcenter.org.ua, Телефон: +38 066 090 6365

Підписано до друку 02.02.2021 р. Здано до друку 03.02.2021 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.друк. арк. 7,79.

Тираж 100 прим. Зам. № 0302-21.